

Leżenie krów: najważniejsza czynność podczas doby

Autor: mgr inż. Dorota Kolasińska

Data: 4 listopada 2018

Leżenie krów to wbrew pozorom jedna z ważniejszych czynności. Podczas doby leżą 8–15 godzin. Właśnie wtedy przeżuwiają paszę oraz łapią chwilę wytchnienia pomiędzy kolejnymi dojami.

Od czego zależy długość leżenia?

To, jak długo trwa leżenie podczas doby, zależy od bardzo wielu czynników. Istotny wpływ na czas poświęcony na odpoczynek ma **liczba stanowisk legowiskowych** przypadających na krowę w oborze oraz **jakość legowiska**.

Krowy odpoczywające na wybiegu.

Krowy należą do zwierząt wykonujących wiele czynności, takich jak **pobieranie paszy, wody, leżenie czy spacerowanie**, wspólnie. Niemożność spełnienia którejs z potrzeb wywołuje u nich frustrację, która w związku z tym odbija się na relacjach w stadzie (walki hierarchiczne, odtrącenie słabszych osobników). Wniosek jest jeden – w oborze powinno być tyle legowisk, ile mamy w danym momencie krów.

Jakość legowiska to również ważny czynnik warunkujący długość leżenia. Krowy zdecydowanie wolą suche, czyste i miękkie stanowiska, mają nawet preferencje dotyczące materiału, z którego są one wykonane (piasek, słoma, mata gumowa).

Słowniczek

Behavior – szereg zachowań wynikających z reakcji na bodźce zewnętrzne i wewnętrzne.

Dobrostan – stan zdrowia psychicznego i fizycznego w danym środowisku.

Słowniczek.

Długość leżenia podczas doby zależy także od **stanu fizjologicznego** zwierzęcia – fazy laktacji, rui lub ciąży, a nawet chorób, takich jak ochwat czy zapalenie wymienia.

Na co wpływa długość leżenia?

Krowy poprzez leżenie zaspokajają podstawową potrzebę behawioralną, dzięki czemu wzrasta poziom dobrostanu, który – jak wiadomo nie od dziś – wpływa znacząco na produktyjność zwierząt.

Kiedy krowy nie powinny leżeć?

Krowy najchętniej kładą się tuż po powrocie z porannego i popołudniowego doju. Jest to bardzo niekorzystne zjawisko ze względu na otwarte kanały strzykowe, przez które bardzo chętnie **wnikają drobnoustroje** powodujące zapalenie wymienia.

Najlepszą metodą niedopuszczenia krów do legowisk jest podanie im świeżej paszy od razu po doju.

Ta sytuacja zmusza krowy do stania nad żłobem lub w korytarzu paszowym. Kiedy krowy zmierzają w kierunku legowisk po spożyciu paszy, kanały strzykowe najczęściej są już zamknięte.

Zbyt długie leżenie krów

Legowiska wysypane piaskiem.

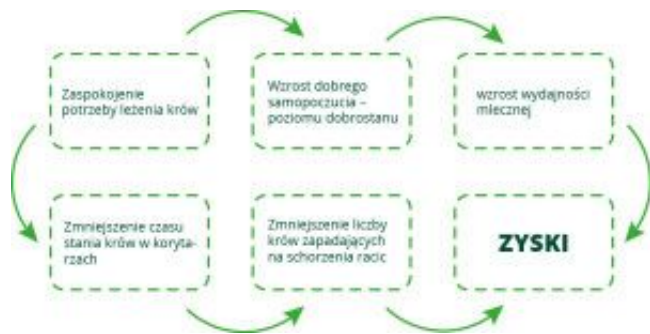
Obserwacja stada jest niezwykle ważna, dzięki niej hodowca może bowiem zauważyć wiele nietypowych zachowań. Krowy powinny leżeć średnio 11 godzin podczas doby. Jeśli długość leżenia przekracza 16–17 godzin dziennie, należy zastanowić się nad przyczyną.

Krowy mogą leżeć dłużej niż zazwyczaj, jeśli **przy stole paszowym nie ma odpowiedniej ilości miejsca** dla całej grupy. Słabsze osobniki rezygnują wówczas z pobierania paszy i wolą w tym czasie leżeć – oczywiście wpływa to negatywnie na wydajność danej sztuki.

Kolejną przyczyną może być rozpoczynająca się **kulawizna**, powodująca ucisk lub ból, która zmusza zwierzę do częstszego leżenia. Krowy niechętnie wstają do poidła i stołu paszowego, co również skutkuje spadkiem wydajności.

Powodem częstszego wylegiwania mogą być również rozwijające się **choroby metaboliczne**, takie jak lewoskrętne przemieszczenie trawieńca, ketoza lub tężyczka pastwiskowa.

Za krótkie leżenie krów

Wszystko sprowadza się do zysku.

Najczęściej krowy leżą mniej w ciągu doby, gdy rozpoczyna się **ruja lub zbliża termin porodu**. Zmiany hormonalne w organizmie powodują bowiem nadmierne pobudzenie i wprowadzają zwierzę w stan podenerwowania.

Krowy leżą mniej również wtedy, kiedy podłoże legowiska jest **wilgotne i niewygodne**. Główną przyczyną krótszego czasu leżenia w oborach wolnostanowiskowych o nadmiernej obsadzie jest zbyt mała liczba legowisk przypadająca na zwierzęta w grupie.

Leżenie krów, a wydajność

Hodowcom zależy na osiągnięciu maksymalnych wydajności oraz na opłacalnej produkcji. Zapewnienie dobrostanu swoim zwierzętom powinno być priorytetem każdego gospodarza. Jeśli zwierzęta są zdrowe, wypoczęte, prawidłowo żywione i hodowane w odpowiednich warunkach, efekty ekonomiczne będą widoczne gołym okiem. Zaspokojenie podstawowych potrzeb organizmu zwierzęcia ma ogromny wpływ na wyniki produkcyjne, dlatego warto obserwować swoje stado. Obserwacja może być elementem szeroko pojętego „zapobiegania chorobom”.